

GC RIEBER FONDENE

omfatter pr. 31.12.2007 de fem stiftelsene:

G.C. Rieber og hustru født Gysins Legat til Bergens Vel
P.G. Rieber og hustru født Martens Legat
GC Rieber AS Understøttelsesfond
Johanne Marie Rieber Martens Allmennyttige Fond
Ragna Sofie og Chr. Riebers Allmennyttige Fond

FORMÅL OG STYRING

Stiftelsenes mål og midler

Stiftelsene yter støtte til allmennyttige sosiale og kulturelle formål, fortrinnsvis i Bergen.

I tillegg ytes det bidrag til medisinsk og annen forskning.

Midlene til den økonomiske støtten kommer fra avkastningen av stiftelsenes kapital.

Offentlig kontroll

Stiftelsene er underlagt og reguleres av Stiftelsesloven.

Stiftelsene er registrert i *Enhetsregisteret i Brønnøysund* og i *Stiftelsesregisteret i Førde*.

Styrende organer

Styrene består av 5 medlemmer med 2 varamenn som velges med en funksjonstid på henholdsvis 4 år og 2 år. Det er likelydende styresammensetning i samtlige stiftelser og blir i årsberetningen benevnt som styret.

Styret har i 2007 bestått av følgende:

Chr. Rieber, formann
Helge S. Dyrnes
Kaare R. Jebsen
Jannike Rieber
Bernt D. Sommersten
Paul-Chr. Rieber 1. varamann
Truls Thoresen 2. varamann

Stiftelsene administreres av:
Daglig leder Truls Thoresen

Stiftelsenes adresse er:
Solheimsgaten 11, 5058 Bergen
Postboks 990 Sentrum – 5808 Bergen.
E-post adresse: fondene@gcrieber.no
Revisor: Ernst & Young AS

Alle søknader om støtte og forespørsler om stiftelsenes virksomheter rettes til administrasjonen. Informasjon finnes også på internettadressen: www.gcrieberfondene.no

HISTORIKK

I anledning av at G.C. Rieber & Co. AS feiret sitt 50-års jubileum i 1929 opprettet firmaets grunnlegger stiftelsen:

G.C. Rieber og hustru født Gysins Legat til Bergens Vel.

Hensikten med legatet var og er fortsatt å tjene Bergen bys vel, altså til allmennyttige formål. Ved opprettelsen av legatet ga G.C. Rieber uttrykk for at bestemmelsen om allmennyttige formål ble fattet i takknemlig erkjennelse av, og til erindring om den utmerkede og offervillige måte borgerne i Bergen hjalp de ca. 500 nødlidende sydtyskere, blant dem hans egne forfedre, som i 1817

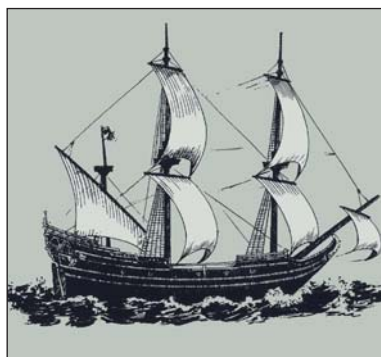
kom til Bergen med det havarerte emigrantskipet «De Zee Ploeg».

I tillegg til ovennevnte legat har følgende legater og fonds (stiftelser) sitt opphav gjennom familien og firmaet G.C. Rieber:

P.G. Rieber og hustru født Martens Legat	1899
GC Rieber AS Understøttelsesfond	1917
Johanne Marie Rieber Martens Allmennyttige Fond	1998
Ragna Sofie og Chr. Riebers Allmennyttige Fond	2000

G.C. Rieber

De Zee Ploeg

Til minne om havariet reiste GC Rieber Fondene i 1997 en bauta på Herdla

Sonoko Miriam Shimano Welde spilte den 23. september 2007 i Herdla Kirke i forbindelse med markering av at det var 10 år siden bautaen ble avduket.

Da stiftelsene ble etablert, ga donatorene uttrykk for hvilke formål som burde tilgodesees, men det ble samtidig gitt fremtidige styrer stor frihet til å vurdere hvilke formål som bør prioriteres. Det kom blant annet til uttrykk ved følgende uttalelse fra G. C. Rieber: «Legatene må ikke belemres med for mange bestemmelser. Statuttene må være slik at skiftende tiders krav må taes til følge». Styret og administrasjonen søker å ta hensyn til donatorenes ønsker og vurderer fortløpende hvilke formål som bør prioriteres.

I løpet av legatenes lange historie har det skjedd store endringer når det gjelder hvilke formål som tilgodesees. I de første årene ble det ytet støtte for å hindre eller lindre enkeltindividers nød. Etter hvert som samfunnet har overtatt ansvar for den enkelte borgers ve og vel, er allmennyttige formål blitt prioritert. Det er ikke Fondenes oppgave å dekke utgifter som offentlig forvaltning er forpliktet til å betale. Utviklingen helt siden den andre verdenskrig har vært at krav og forventninger til fellesskapet nærmest er blitt ubegrenset. Etter hvert som mange ønsker ikke fullt ut kan innfries får allmennyttige stiftelser et økende antall søknader om støtte til viktige allmennyttige formål. I 2007 mottok Fondene bortimot 300 søknader til sosiale og kulturelle formål, samt forskjellige former for forskning.

For å løse viktige oppgaver og lindre nød ser det ut til at frivillige engasjement er økende. Det er både gledelig og imponerende at samfunnsbevisste mennesker engasjerer seg for å hjelpe der nøden er størst. De bruker tid og krefter for å realisere ønsker og prosjekter som de selv mener er viktige, og har tro på. Personlig engasjement har vært og er fortsatt selve ryggraden i samfunnet. Det er vanskelig å tenke seg et livskraftig og godt samfunn uten at store deler av befolkningen er engasjert i positiv innsats.

Det som særmerker frivillighet er et engasjement som overskrider snevre egeninteresser og som bringer enkeltmennesker sammen i et fellesskap. Det er i dag over 9000 stiftelser og fond som fordeler penger til samfunnsnyttige formål. Noen er store, andre små. GC Rieber Fondene har gode erfaringer når det gjelder støtte til frivillige organisasjoner. Med små midler oppnåes ofte gode og betydningsfulle resultater. Støtte til slik virksomhet vil også bli prioritert i de nærmeste årene.

I flere år har det vært klart at vi alle står overfor to meget krevende utfordringer. Det gjelder klima og befolkningsstrukturen. Allerede for 11 år siden ble GC Rieber Klimainstitutt opprettet, og det er nå bred forståelse for at menneskeskapte utslipp må reduseres for å hindre dramatiske følger for store deler av jordens befolkning. Det som enda ikke har vunnet almen forståelse er konsekvensene av en endret befolkningsstruktur. Blant annet på grunn av sunnere levestett og medisinske fremskritt øker levealderen både i Norge og i de fleste andre land. Antall eldre stiger, og det vil nærmest være ubegrensede behov for pleie og omsorg for store deler av befolkningen. GC Rieber Fondene har, og vil fortsatt prioritere støtte til forskning som kan medvirke til å finne best mulige løsninger på de 2 krevende utfordringene, nemlig klima og befolkningsstruktur.

Formålet med flere av de Fondene som omfattes av GC Rieber Fondene er å virke til Bergen Bys Vel. Likevel kommer nå et stort antall søknader fra organisasjoner som arbeider for å hindre og lindre nød i fattige og underutviklede land. Behovet for hjelp synes å være enormt, og nærmest ubegrenset. Allmennyttige fonds i den rike del av verden blir i økende utstrekning oppfordret til å tenke internasjonalt.

Styret i GC Rieber Fondene er opptatt av at tildelte midler blir benyttet på en effektiv måte til konkrete prosjekter, som kan gi målbare resultater. Hittil har Fondene i liten grad støttet store internasjonale innsamlinger. På lengre sikt kan det likevel være aktuelt å vurdere støtte til fattige og nødstedte mennesker i den fattige del av verden. I så fall må det være en forutsetning at pengene virkelig kommer frem til dem som har behov for støtte og hjelp. Det er mange eksempler på at innsamlete penger har forsvunnet underveis, og at omkostningene ved store innsamlingsaksjoner er uforholdsmessige store.

Det har skjedd store endringer i levesett og samfunnsutvikling både lokalt og globalt siden Fondene ble etablert. Det er derfor aktuelt å vurdere hva det egentlig innebærer å ta hensyn til «skiftende tiders krav». Som nevnt ble nødlidende enkeltindivider hjulpet i den første tiden. Senere er et stort antall allmennyttige sosiale og kulturelle formål, samt forskning, blitt prioritert. Kanskje vil utviklingen gå i retning av at allmennyttige fonds i større utstrekning også vil støtte globale utfordringer.

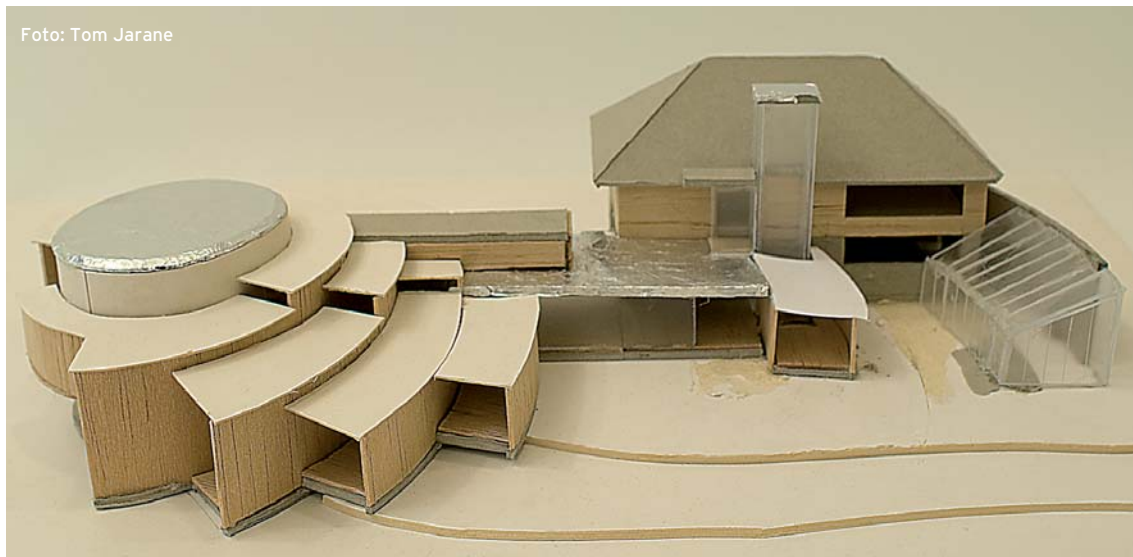
En oversikt over samtlige tildelinger de siste årene viser følgende utvikling:

	2007	2006	2005	2004	2003	Gj.snitt 2003/2007
Sosiale formål	36%	45%	51%	39%	29%	43%
Kulturformål	36%	24%	35%	36%	38%	32%
Forskning	28%	31%	14%	25%	33%	26%

SOSIALE FORMÅL

HELGESETER

Foto: Tom Jarane

Skisse av det planlagte flerbrukshuset.

I over 50 år har Helgeseter vært et av de største satsingsområdene for Fondene. De første bevilgningene ble gjort i 1954. Fana Kommune var meget hjelpelig ved etableringen av Helgeseter, og samarbeidet med Bergen Kommune har også senere vært meget godt. Verken kommunal eller privat engasjement er imidlertid avgjørende for at beboerne på et sted som Helgeseter kan ha det godt. Erfaringene gjennom 50 år har vist at det er medarbeiderne og ledelsen som skaper trivsel. Det er de som gir beboerne mulighet for personlig utvikling og et meningsfullt liv.

Da de første barnene kom til Helgeseter i 1954, var hensikten å skape et godt hjem for barn som hadde behov for spesiell omsorg og pleie. Selv om mange tilsynelatende kunne være hjelpeløse, var stifterne av Helgeseter overbeviste om at disse sårbare barnene, ved medisinske og terapeutiske behandlinger, kunne utvikle seg i et miljø hvor menneskeverdet stod i fokus. Selv om samfunnet har endret seg i løpet av 50 år, har Helgeseter innfridd forventningene. Fra å være et hjem for barn og ungdom er beboerne nå blitt voksne. De har behov for å bli tatt på alvor, og å være engasjert i meningsfullt arbeid.

Kulturelle aktiviteter er en viktig del av hverdagen på Helgeseter. Det har vært arbeidet med skuespill, opera og sangspill fra den klassiske litteraturen. Musikk og sang skaper trivsel og samhørighet. Enhver organisasjon har behov for fornyelse. Da Helgeseter rundet 50 år var det naturlig å lete etter tiltak som kunne skape en ny giv. Blant annet på grunn av at beboerne er blitt eldre, er det ikke lenger mulig å arrangere store reiser til utlandet. For å videreføre kulturelle aktiviteter på Helgeseter besluttet styret i GC Rieber Fondene å bevilge kr. 5.000.000,- til et nytt flerbrukshus. I tillegg til at Helgeseter vil benytte det nye huset både til undervisning og større og mindre samlinger, vil det kunne fungere som «grendahus» for befolkningen i nabolaget. På grunn av den store utbyggingen i Sædalen er der nå behov for et forsamlingslokale for den økende befolkningen i området.

BERGEN RØDE KORS SYKEHJEM EN VERDIG ALDERDOM - EN LIVSGARANTI

Omsorg, pleie og behandling av de svakeste eldre er den største sosialpolitiske utfordring samfunnet står overfor. Det er en meget krevende, men påtrengende oppgave å sikre at disse pasientene i sine siste leveår blir møtt med nødvendig kompetanse og ressurser. I Norge er det i dag ca. 40 000 plasser på sykehjem. Klare beregninger viser at behovet vil øke med godt over 50% i løpet av de neste 50 årene. I denne perioden vil det være behov for 10-15 000 nye pleiestillinger innenfor eldreomsorg. På norske sykehus er det 1 lege for 2 pasienter. På norske sykehjem er det 234 legeårsverk for 40 000 pasienter. Det vil si 1 lege for 160 pasienter. Det er bred faglig og politisk enighet om at antall legeårsverk bør tredobles. Forholdene i dag innebærer en betydelig aldersdiskriminering. De svakeste gamle er ikke sikret fullverdig medisinsk, pleiemessig og tverrfaglig kompetanse i deres siste levetid. På grunn av sykehjemmenes mangelfulle medisinske kompetanse blir slike pasienter ofte sendt til legevakt og sykehus. Dette fører til at både pasienter og pårørende blir utsatt for betydelige belastninger. Denne praksis fører også til helt unødvendig misbruk av sykehusenes ressurser og kompetanse. Haukeland Universitetssykehus anslår at 20 000 av 60 000 innleggelser hvert år er innleggelser av eldre, som kunne vært unngått, dersom disse gamle hadde fått optimal medisinsk oppfølging på sykehjem eller i sine hjem. Det er i dag vanskelig å rekruttere helsepersonell til sykehjem og eldreomsorg. Leger og sykepleiere prioriterer å arbeide på sykehus hvor det er mulighet for personlig fagutvikling, og hvor ressursene er langt større enn på sykehjem. Kun 2 av 90 geriater arbeider i dag på sykehjem.

På samme måte som klimaspørsmål for 10 år siden ikke ble tatt på alvor, ser det ut til at det foreløpig verken er forståelse for, eller villighet til, å finne løsninger for de enorme utfordringene vi står overfor når det gjelder eldreomsorg. Dette til tross for en betydelig økning i levealder. Som eksempel på det viser beregninger at antall 90 åringer vil øke med 1100% i de kommende 40 årene. Antall pensjonister vil også øke dramatisk. I 1950 var det 7 arbeidende for hver pensjonist. En regner med at det om 40 år bare vil være 2,5 arbeidende bak hver pensjonist. Antall demente vil fordobles innen 2050.

Til tross for de svære utfordringene vi står overfor, er det i dag så godt som ingen aktuelle forskningsprosjekter på norske sykehjem. Det foretaes ikke medikamentstudier, og det er svært få undersøkelser og studier av pasienter over 80 år. Ca. 40 % av befolkningen dør på sykehjem, og behovet for aktuelle studier er enormt. Følgende stikkord viser hvilke utfordringer som bør taes på alvor: Effekt og bivirkninger av medikamentell behandling av gamle, effekt av rehabilitering overfor de svakeste gamle, rettsvern, behov for skjermete enheter for gamle med demens og adferdsproblemer, etiske utfordringer forbundet med de gamles siste levetid, innsats fra frivillige, samarbeid mellom sykehus, primærhelsetjeneste og sykehjem, tiltak som kan gjøre det mulig for de svakeste gamle å være lenger i sine hjem, smertebehandling ved demens og Palliative Care for gamle. Mangelfulle ressurser og forskningskompetanse på sykehjem fører til at kronisk syke gamle blir «tapere». Da verken politikere, samfunn, individer eller fagmiljøene synes å være forberedt på at det må finnes konkrete praktiske løsninger, er det viktig at det hurtigst mulig blir satt fokus på utfordringene. Basert på det unike fagmiljøet som er etablert ved Bergen Røde Kors Sykehjem, under ledelse av Overlege Stein Husebø, er det nå opprettet et kompetansesenter for eldreomsorg. GC Rieber Fondene har vært med på å legge grunnlaget for et slikt kompetansesenter. Det er ikke bare i Norge at eldreomsorg må settes på dagsordenen. Det nye senteret vil etablere et europeisk nettverk hvor blant annet internasjonale erfaringer vil bli utvekslet. Det planlegges en nasjonal konferanse i Bergen våren 2009 med tittelen «En verdig alderdom – en Livsgaranti». Året etter, altså våren 2010, er det ønskelig at Bergen kan være vertsby for en Europeisk Kongress hvor alle former for eldreomsorg i Europa kan bli belyst.

Meningsfylt alderdom.

MUSIKKTERAPI

Dersom musikk benyttes etter faglige kriterier er det økende holdepunkter for at musikk ikke bare gir glede og styrker velværet, men også kan bidra til et menneskeverdig liv og støtte i den siste livsfasen. De siste års forskning har vist at musikk også kan supplere medisinsk behandling ved mange av de plagene som rammer eldre, som depresjon, angst og uro. Fondene har gitt støtte til å utvikle musikk som terapeutisk verktøy ved Bergen Røde Kors Sykehjem. I årene 2005/2006 ble det gitt undervisning og opplæring i metoden *individualisert musikk* for å gi kvalitetsforbedring av omsorgen ved avdelingene. Det ble gjennomført en undersøkelse som er publisert i et internasjonalt tidsskrift med tittelen «The Day the Music Died». Undersøkelsen viser at det gjennomsnittlige nivået av depresjon ved Sykehjemmet var langt mindre når det fantes musikktilbud enn når det ikke var et slikt tilbud.

Beslutningen om å flytte musikkterapistudiet fra Sandane til Bergen var svært viktig for å videreutvikle musikkprosjektet. Grieg Foundation og GC Rieber Fondene spilte en viktig rolle i forbindelse med at studiet ble opprettet ved Universitetet i Bergen, Grieg Academy of Music Therapy Institute (GAMUT). Musikkprosjektet ble etter hvert dreid i mer akademisk retning med Audun Myskjas doktorgradsprosjekt «*Integrert musikk på sykehjem*». Etter å ha bygd opp systematiske strategier med musikk på flere institusjoner, fikk Audun Myskja godkjent sitt vitenskapelige essay «Nursing Home Residents on a Procrustus Bed» til predisputas ved Universitetet i Bergen den 5. september 2007. Dette er blitt etterfulgt av datasamling til artiklene:

- «Wellbeing in Dementia», som omhandler den systematiske bruken av musikk som terapi for å øke velvære.
- «Preference CD's: development of a tool for use of music in nursing homes».
- «Music Therapy in Palliative Care».

Begge disse to siste artiklene omhandler bruk av musikk som noe mer enn til glede og hygge, nemlig som et verktøy i eldreomsorg og lindrende behandling, som kan gi resultater på mange plan. Det er blant annet ønskelig å erstatte en del medisiner ved bruk av musikk.

Det var Helga Lorentzen som sammen med Britt Hysing-Dahl ved Bergen Røde Kors Sykehjem for flere år siden tok initiativet til å bruke sang og musikk som et viktig miljøtiltak for eldre sykehjemspasienter. Erfaringen viser at sang og musikk kan nå inn der ord og medikamenter må gi tapt. Ved å fortsette det gode grunnlaget som ble lagt, og videreutvikle prosjektet «*Integrert musikk på sykehjem*» er målet å finne resultater og utvikle metoder, som kan bidra til å løse de store utfordringene vi står overfor når det gjelder eldreomsorg.

Helga Lorentzen og Audun Myskja.

MUSIKK TIL TRØST OG GLEDE PÅ SYKEHJEM VED MUSIKKOMSORGER FREDRIK ELHOLM

I 2007 har Fredrik Elholm regelmessig besøkt sykehjemmene Øvstunheimen, Storetveit, Odinsvei, Skjoldtunet og Hordnestunet. Elholm sørger for at beboerne får nyte musikk og sang, og de gleder seg til han kommer. Han går rundt til de forskjellige avdelingene, slik at også de som ikke kan flyttes får være med. Han kommer på beboernes premisser og synger det de ønsker. Selv de som har mistet sitt språk nyter musikkstunden, og med kroppen gir de tydelig uttrykk for glede når Elholm synger kjente og kjære sanger. Gamle og hyggelige minner kommer frem. Også for personalet er sangstundene både givende og positive. Han gir påfyll og inspirasjon til personalet, som motiveres til å bli enda mer kreative og hjelpsomme overfor beboerne. De positive resultatene fra sykehjemmene i Fana har ført til at det kommer mange henvendelser fra andre sykehjem, som ønsker konserter og allsang. Slike henvendelser er kommet fra Ladegården, Lyngbøtunet, Betanien, Florida, Fantoft, Kalfaret, Løvåsen, Åstveit, Kolstihagen, Luranetunet og Arna Helseheim. Dette viser at sykehjemmene er opptatt av at musikk kan bety meget både for beboerne og personalet. På bakgrunn av et stort antall positive tilbakemeldinger fra sykehjemmene vil GC Rieber Fondene også i 2008 støtte det gode arbeidet musikkomsorger Fredrik Elholm gjør for å skape glede og trivsel.

Fredrik Elholm på sykehjem.

NYTT PIANO TIL HARALDSPASS DIAKONALE SYKEHUS

Ved Sykehuset er det en aktiv gruppe frivillige som bruker sin fritid og hjertevarme for å lindre depresjon, uro og smerte. Ved hjelp av blant annet musikk er de frivillige til uvurderlig hjelp og støtte for både pasienter og pårørende. For å medvirke til økt trivsel og velvære har Fondene anskaffet nytt piano. Dette vil bli benyttet til konserter, gudstjeneste, og andre arrangementer.

Elsa Haadem Erstad.

NYTT PIANO TIL BØNES MENIGHET

I forbindelse med at Bønes Kirke ble bygget på dugnad og vigslet i 1997, altså for 10 år siden, bidrog Fondene med et nytt piano. Engasjementet fra lokalbefolkningen har vært imponerende. Kirken har vært benyttet som samfunnshus for bydelen. I tillegg til gudstjenester, har frivillige stått for juletreff for barnehager, styremøter for borettslag, konserter og en rekke andre kulturarrangementer. Etter 10 års intenst bruk er det gamle pianoet utslitt, og Fondene har underrettet ildsjelene på Bønes om at de vil medvirke til at det blir anskaffet et nytt piano eller eventuelt et flygel.

Bønes kirke.

OMSORGSPRISEN

Prisen ble opprettet i 2000 for å fremheve den enestående innsatsen mange gjør for at eldre skal ha det best mulig i sine siste leveår. Prisen tildeles en medarbeider innen eldreomsorg, en privatperson eller en organisasjon i Bergen, som i løpet av de siste årene har vist fremragende omsorg for sine medmennesker. Ved å sette fokus på omsorgspersoner er hensikten å øke forståelsen for slikt arbeid. Målet er at prisen skal inspirere, øke selvfølelsen og skape respekt for et stort antall mennesker innen eldreomsorgen. Prisen for 2007 ble den 13. januar 2008 utdelt av Byråd for helse og omsorg, Liv Røssland på Ole Bull Scene. Førsteprisen, som er et kontantbeløp og en bronseskulptur, som illustrerer en ung kvinne med stav, ble utdelt til Åse Soligaard. Til tross for at hun har møtt utfordringer som overstiger det de fleste ville make til å overleve, har hun vist usedvanlig sjeldne egenskaper og livsmot. Hennes tre barn, døde i voksen alder, alle som følge av mer enn tragiske omstendigheter. Etter tapet av de to eldste fikk hennes yngste datter for 8 år siden en stor og omfattende hjerne-skade. Etter hjerneskadens gjenvant datteren aldri sin bevissthet. I alle disse årene har prisvinner beholdt livsmotet, også etter at hun selv ble rammet av en alvorlig sykdom. Hun har selv gitt omsorg for sin datter og hennes pleiepersonale i 8 år, for barn og barnebarn og stebarn og for mange andre. Hun pynter seg hver dag og har en humor og latter som er uimotståelig. Hun har gitt og gir omgivelsene en omsorg som er ubeskrivelig viktig for alle som hun møter. Det ble også delt ut to andrepriser, nemlig til Olaug Børve, som har gitt omsorg og hjulpet de hun har møtt i de 30 årene hun har vært ansatt på Metodistkirkens Alders- og Sykehjem, og til teamet på Søreide Sykehjem som på en enestående måte har skapt et glimrende samarbeide mellom pasienter, pårørende og personalet. Alle prisvinnerne har vist omsorg for sine medmennesker og er gode forbilder for andre som arbeider i omsorgsykker. I forbindelse med at Omsorgsprisen ble delt ut, ble det samme dag arrangert åpen dag på et stort antall av sykehjemmene i Bergen.

Byråd Liv Røssland overrekker omsorgsprisen til Åse Soligaard.

ILDSJELPRISEN

For å støtte og oppmuntre samfunnsbevisste mennesker til å engasjere seg i frivillig allmennnyttig arbeid samarbeider GC Rieber Fondene med Sparebanken Vest, Kavlifondene og Bergens Tidene i et omfattende prosjekt som deler ut en rekke ildsjelpriser.

Kjenner du en ildsjel? En enkeltperson, et lag, eller en organisasjon som virkelig brenner for noe, og som yter en frivillig og uegennyttig innsats ut over det normale - til beste for samfunnet.

Da har du en kandidat til Ildsjelprisen. Prisen skal synliggjøre ildsjeler fra Hordaland og Sogn og Fjordane, som kan stå som forbilder og være til inspirasjon for oss andre.

PRISEN FOR INSPIRERENDE INNSATS

Ildsjelprisen er finansiert av Kavlifondet, Sparebanken Vest og GC Rieber Fondene, i samarbeid med Bergens Tidende.

SYKEHUSKLOVNEN

Åse Grøn har også i 2007 samarbeidet med musikkterapeut Siren Thorsheim for å gi trøst, oppmuntring og skape glede hos de små pasientene på Barneklivnikken. Den unike kombinasjonen klovn og musikkterapeut fungerer meget godt. Mange positive tilbakemeldinger viser at tiltaket letter byrdene for de syke barnene. Det er besluttet å utvide tilbudet slik at klovnen også regelmessig vil besøke Barnekirurgisk Avdeling ved Haukeland Universitetssykehus.

Sykehusklovnen Gunda Miranda (Åse Grøn) og musikkterapeut Siren Torsheim på Barneklivnikken.

SLAGENHETEN VED HAUKELAND UNIVERSITETSSYKEHUS

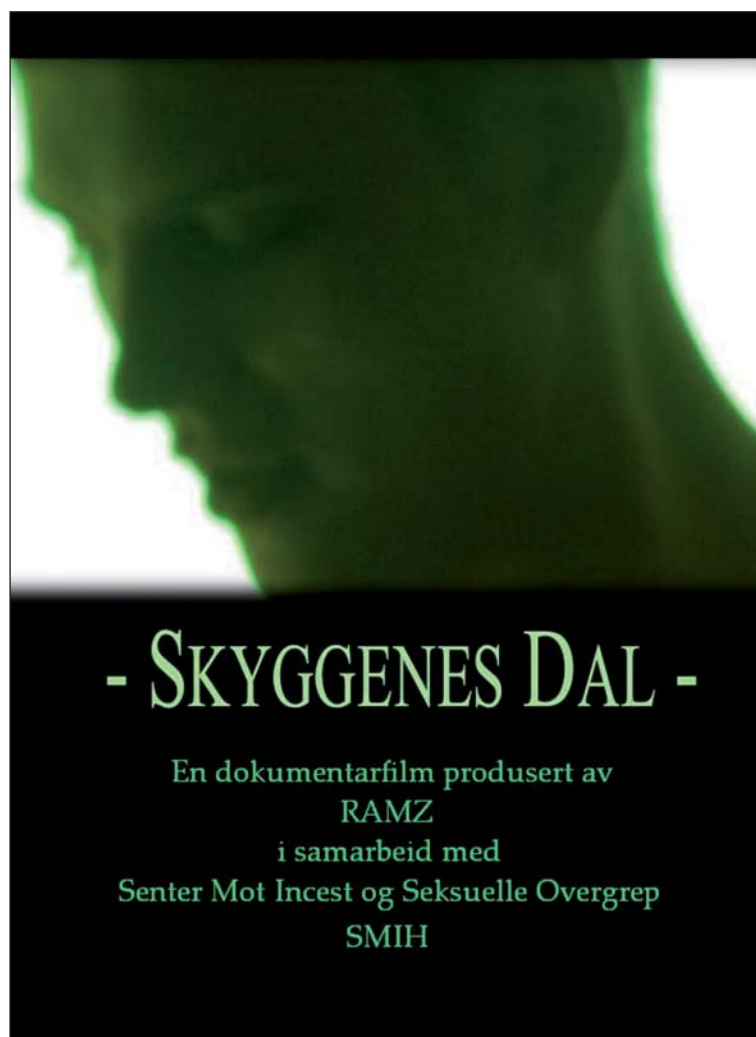
Etter at Slagenheten fikk nytt moderne og utvidet ultralydutstyr i 2006, overtok avdelingen ansvaret for alle slagpasienter som innlegges på sykehuset, også de pasientene som tidligere var innlagt på Medisinsk avdeling. Dette fører til bedre akutt diagnostikk, behandling og tidlig rehabilitering. En rekke vitenskapelige studier har vist at tidlig mobilisering og rehabilitering i en slagenhet bedrer langtidsresultatene for pasientene. For de fleste av slagpasientene vil mobilisering til rullestol de første dagene være svært viktig. Ved overflytting av pasienter fra Medisinsk avdeling viste det seg at tilgjengelige rullestoler hadde store mangler og var i svært dårlig forfatning. Da Haukeland Universitetssykehus synes å befinne seg i en håpløs økonomisk situasjon og ute av stand til å finansiere nye, hensiktsmessige rullestoler, besluttet GC Rieber Fondene sammen med Rebekka Ege Hegermanns Legat og Grieg Foundation å anskaffe 10 nye rullestoler. De nye stolene er praktiske og lett å håndtere. De fører til at mennesker med funksjonssvikt får langt større mobilitet enn tidligere. Hjerneslag er den viktigste årsaken til varig invaliditet i befolkningen, og er vår tredje hyppigste dødsårsak etter hjerteinfarkt og kreft. I Bergen får hvert år rundt 1000 mennesker et hjerneslag. Risikoen for hjerneslag øker med alderen. Med økende levealder, vil denne sykdomsgruppen øke i årene som kommer. Akuttbehandling og rehabilitering av pasienter med hjerneslag er derfor en av de største utfordringene helsevesenet står overfor. Dersom hjernevev skal reddes fra varig skade må det handles raskt. For å øke kapasiteten for diagnostikk og oppfølging av pasienter med hjerneslag er både det nye ultralydapparatet og de nye rullestolene av meget stor betydning.

Overlege Lars Thomassen med sykepleierne på Slagenheten.

«SKYGGENES DAL»

De unge filmskaperne Astrid Schau-Larsen og Morvary S. Gozal har vunnet bred internasjonal anerkjennelse for sin sterke og ærlige dokumentarfilm om tre incestofre i en nabokommune til Bergen. Etter at de fikk Ung Talentpris ved Bergen internasjonale Film Festival i 2006 og stor dekning i media i Norge, er filmen blitt vist på en rekke anerkjente filmfestivaler, Blant annet ved Doxa Documentary Film Festival i Kanada, Krakow Internasjonal Film Festival i Polen og Nürnberg Human Rights Film Festival i Tyskland. Nylig kom meldingen om at filmen fikk «Best Documentary Film Award» på Ourense Independant Film Festival i Spania. «Skyggenes Dal» er blitt meget godt mot-tatt både av fagfolk, skoler, dokumentarmiljøet og enkeltpersoner. Filmen har gitt bakgrunn for et stort antall diskusjoner og seminarer. Derved er både kunnskap og forståelse for seksuelle overgrep blitt aktualisert. både i inn- og ut-land. Filmskaperne ønsker nå å forkorte den 87 min. lange filmen til ca. 50 min. Derved vil den egne seg bedre for fjernsyn og undervisning både i videregående skoler og videreutdanning innenfor helsefag. Sammen med Sparebank Vest vil GC Rieber Fondene bekoste nedkorting av filmen.

BERGEN RØDE KORS BARNEHJELP KORS-PÅ-HALSEN

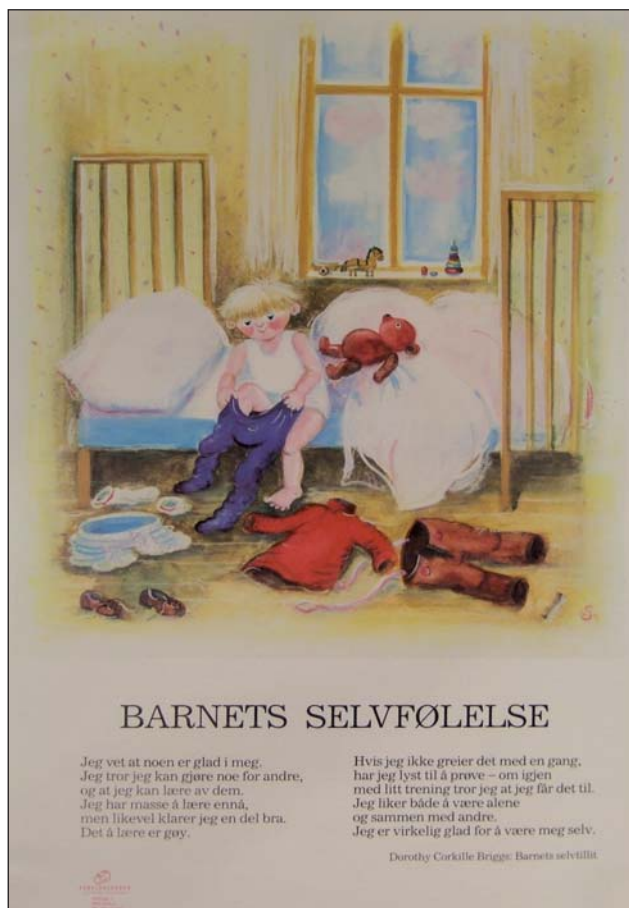
Røde Kors telefonen for barn og ungdom drives av Bergen Røde Kors Barnehjelp som er støttet av GC Rieber Fondene. Etter at tilbudet ble utvidet til også å omfatte en mailtjeneste www.korspahalsen.no er det tydelig at det for ungdom er lettere å skrive om sine problemer enn å ringe.

På nettet sender barn/ungdom mail og alle er helt anonyme. Det eneste de må oppgi er kodeord, alder og hvilket fylke de skriver fra.

De mest alvorlige henvendelsene kommer via nett-tjenesten. Mange av disse handler om selvmordstanker, selvskading, psykiske problemer, vold og seksuelle overgrep. Henvendelsene er derfor svært tidkrevende og ingen svar blir gitt før de er kvalitetssikret.

I 2007 besvarte www.korspahalsen.no 4070 mail fra barn og ungdom. På hjemmesiden til Kors på halsen ble det publisert 12.500 innlegg der ungdom svarer ungdom. Røde Kors telefonen besvarte 70.000 henvendelser i 2007.

Røde Kors telefonen er et supplement til det offentlige hjelpeapparatet – et tilbud uten timebestilling. Ingen tema er for store eller for små. Et bredt og nøytralt tilbud hvor barn og ungdom kan snakke/maile om alt de har på hjertet.

DOWN SYNDROM

I Norge fødes det hvert år ca. 60 barn med Down Syndrom. Ann Cecilie M. Binder fikk en gutt med denne sykdommen. Hun har opplevd kriser og sjokkreaksjoner etter fødselen, og vil gjerne formidle sine erfaringer fra de første kritiske årene til foreldre som kommer i den samme situasjonen. Sammen med 3 mødre, som også har barn med Down Syndrom, ønsker hun å sette søkelys på hva som skjer i familier som får slike barn. Det finnes ingen norsk informasjonsfilm som belyser dette temaet. Mødrene ønsker å ufarliggjøre og å normalisere det å få barn med Down Syndrom ved å lage en informasjonsfilm. Målet er å samle detaljkunnskap og informasjon på ett sted. Dette kan bidra til en bedre hverdag for involverte familier. En saklig informasjonsfilm vil ha en spilletid på mellom 60 og 80 minutter og blir svært kostbar. GC Rieber Fondene vil ikke kunne finansiere en slik omfattende film, men har bekostet en kort pilotfilm, som kan gi grunnlag for å søke offentlig finansiering og/eller støtte fra andre kilder.

Ann Cecilie M. Binder med sønnen Magnus.

INTEGRERING AV INNVANDRERE

Richard Kiwanuka kom til Norge som foreldreløs flyktning i 1996, bare 16 år gammel. Gjennom idrett og musikk har han arbeidet aktivt med integrering av unge innvandrere. Etablering av danse- og trommegruppen er et av flere tiltak som har bidradd til oppmerksomhet omkring Richards arbeid. Gruppen har i 2007 hatt flere opptredener ved forskjellige kulturarrangement, og er et fargerikt innslag i formidling av afrikansk kultur.

I tillegg til danse- og trommegruppen har Fondene gitt støtte til turgruppen, som i stor grad henvender seg til voksne innvandrerkvinner.

Danse og trommegruppen.

Richard til høyre.

PILGRIMSVANDRING

Pilgrimsvandring for kriminelle, som alternativ til soning, er en utprøvd ordning i blant annet Belgia, Nederland, Frankrike og USA. Resultatene har vært oppsiktsvekkende positive. Hele 60 % av deltagerne ble godt eller meget godt rehabilitert. En pilgrimsvandring gir de innsatte tilbud om sosial og fysisk mestring. Det gir selvtillit og en følelse av å ha greid noe positivt. Mange problemer legges vekk når man i flere uker må konsentrere seg om å vandre, spise og sove. Fysisk aktivitet, frisk luft, tid til refleksjon og positive opplevelser i et fellesskap er behandlende, og gir innsatte en bedre evne til å innordne seg i samfunnet. Selvsagt er jobb, bolig og sosialt nettverk avgjørende for å holde seg unna ny kriminalitet, men selvtillit og tro på at en kan lykkes med noe er et viktig fundament etter at soningen er avsluttet. Det er Fondenes oppfatning at forholdene for slike pilgrimsvandringer ligger godt til rette i Norge. Da Bastøy Fengsel søkte om støtte til videreføring av et prøveprosjekt, vedtok styret å medvirke til en 29 dagers vandring fra Tønsberg til Trondheim. Dersom mennesker med kriminelle tendenser kan komme ut av uføret og bli positive samfunnsborgere, er det bra både for samfunnet og den enkelte. Etter at vandringen var gjennomført fikk vi tilbakemeldinger som viser at pilgrimsvandringer under soning kan være en effektiv behandlingsform. En av de innsatte uttalte: «På en slik tur får en bekreftelse på hva som er gode verdier».

Fra pilgrimsvandringen.

KIRKENS BYMISJON

Samarbeidet med Bymisjonen har stadig tatt nye former. I flere år hadde Fondene en avtale med biskopen i Bergen om deling av omkostningene ved å etablere gatepresten i Bergen. Dernest ble det en avtale i forbindelse med frivillige. Det som nå er mest aktuelt er at kafeen Magdalena skal flytte inn i nye lokaler på gateplan. Fondene er imponert over det gode arbeidet Bymisjonen gjør for de svakeste i samfunnet, og kommer til å støtte godt opp om Nye Magdalena på gateplan.

Kafevert Camilla på flyttefot.

DATA OG SENIORSENTRER

Det er ikke for sent å lære. I Norge er det anslått at over 500.000 seniorer i aldersgruppen 55+ ikke er brukere av datatjenester. Fondene er opptatt av at også denne gruppen skal få opplæring og tilgang til de digitale tjenestetilbudene, som stadig utvikles innen offentlig og privat sektor. GC Rieber Fondene har derfor i 2007 finansiert nytt datautstyr ved Fyllingsdalen Senioruniversitet og Solheimslie Seniorcenter.

Doris Brudvik (89) og Hilma Eliassen (85) er representanter fra Solheimslie Seniorcenter, som viser at alder er ingen hindring for dataopplæring.

Fondene vil også i 2008 prioritere kjøp av datautstyr til nye, eldre brukere.

Doris Brudvik og Hilma Eliassen.

ANDRE FRIVILLIGE TILTAK

Med referanse til innledningen i beretningen om betydningen av frivillig arbeid, har støtte til slikt arbeid vært prioritert. På samme måte som dugnadsgjengene på Fløyen og på Smøråsfjellet har satt pris på caps med deres logo, har frivillige ved en rekke sykehjem og sykehus vært glad for å få en knapp med ordene **Frivillig omsorg**.

Andre frivillige tiltak som har vært støttet i 2007 har blant annet vært Redningshytten på Gulfjellet, Løvåsen Sykehjem, Smøråsfjellet, Fløyfjellet, Fana unge musikkteater og Sunniva Hospice.

KULTURELLE FORMÅL

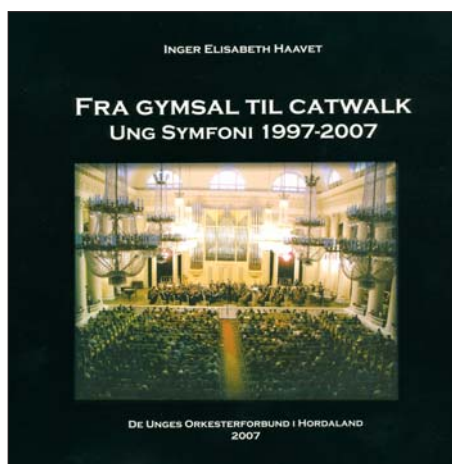
UNG SYMFONI

Blant Fondenes mange engasjementer er Ung Symfoni et av de mest vellykkete. Helt fra starten i 1996 har til sammen ca. 300 ungdommer satset tid og krefter på å bli dyktige musikere. Under ledelse av den fremragende dirigenten Kjell Seim spiller ungdomsorkesteret symfonisk musikk på et meget høyt nivå. For en kulturby som Bergen er det avgjørende at forholdene blir lagt til rette for kommende generasjoners talenter. Der må være broer mellom amatørvirksomhet og profesjonelt kunstnerisk virke. Ung Symfoni er en slik bro. Orkesteret gir unge talentfulle musikere mulighet til å prøve seg innenfor profesjonelle rammer. Mange kommer til å bli profesjonelle musikere og være en viktige tilvekst til musikkbyen Bergen.

Kombinasjonen av en utrettelig dirigent Kjell Seim, og ungdommelig energi og vilje til stadig å nå nye musikalske høyder, sammen med en liten gruppe sterkt engasjerte foreldre, har gjort at Ung Symfoni hevder seg meget godt i forhold til internasjonale ungdomsorkestre. GC Rieber Fondene er stolt av å være hovedsponsor for et orkester som gjennom 10 år har strukket seg mot et profesjonelt nivå. Fondene vil med glede støtte orkesteret også i de nærmeste årene.

Ung Symfoni er Norges største, faste ungdomsorkester med over 80 flotte unge mennesker, som skaper noe sammen, både musikalsk og sosialt. Medlemmene av orkesteret er fine ambassadører, både for Bergen og Norge, når orkesteret hvert annet år drar til utlandet. Reisene fører til at kontinuiteten i orkesteret blir opprettholdt, og det sosiale miljøet blir styrket. I 2000 gikk turen til Brussel, i 2002 til Praha, i 2004 til Seattle, og i 2006 til St. Petersburg. Det ble en minnerik tur for de unge musikerne, som fremførte både norsk og russisk musikk. I 2008 står Italia for tur.

Orkesterets 10 års jubileum ble markert med en mektig jubileumskonert i Grieghallen den 11. november 2007. Solistene Alexander Rybak, Christine Guldbrandsen, Henning Kraggerud, Sonoko Miriam Shimano Welde og Brazz Brothers ble en minnerik opplevelse, både for de unge musikerne og publikum. I jubileumsåret fikk Ung Symfoni plass på Festspillenes prestisjetunge program med krevende og variert musikk.

«LIVET, LEIKEN OG DRAUMANE»

Den 24. februar 2007 ble skulpturen «Livet, leiken og draumane» avduket i Solheimsviken. Dette er hittil den største skulpturen den kjente kunstner Arne Mæland fra Os har laget. Hensikten med den 10 meter lange skulpturen blir uttrykt ved følgende: «Hva er livet uten lek og drømmer?» Det blir også gitt uttrykk for håp om at skulpturen vil inspirere til optimisme, fantasi og omsorg. Skulpturen er en av de største i Bergen. Den består av 9 mennesker som holder hverandre i hendene i en lenke, og illustrerer betydningen av det å våge, ikke å gi slipp på drømmene, og samtidig ha omsorg for hverandre. Arne Mæland arbeider med skulptur, akvarell og maleri i et formspråk som spenner fra det naturalistiske til det abstrakte. For bergenserne er hans mest kjente skulpturer «Tenåringsjenta» på Torvalmenningen og «Uteliggeren» ved DnB NOR-bygget i sentrum.

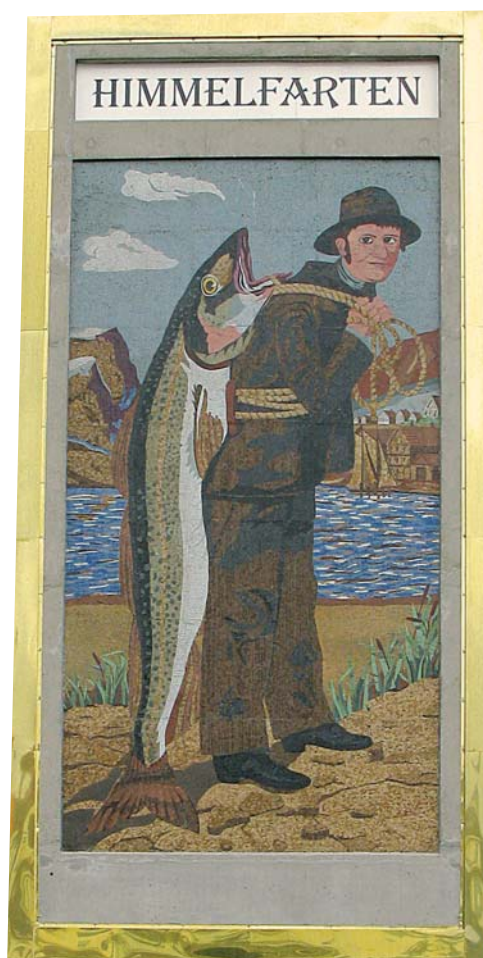

Ragna Sofie Rieber avduket skulpturen 23. februar 2007.

«HIMMELFARTEN»

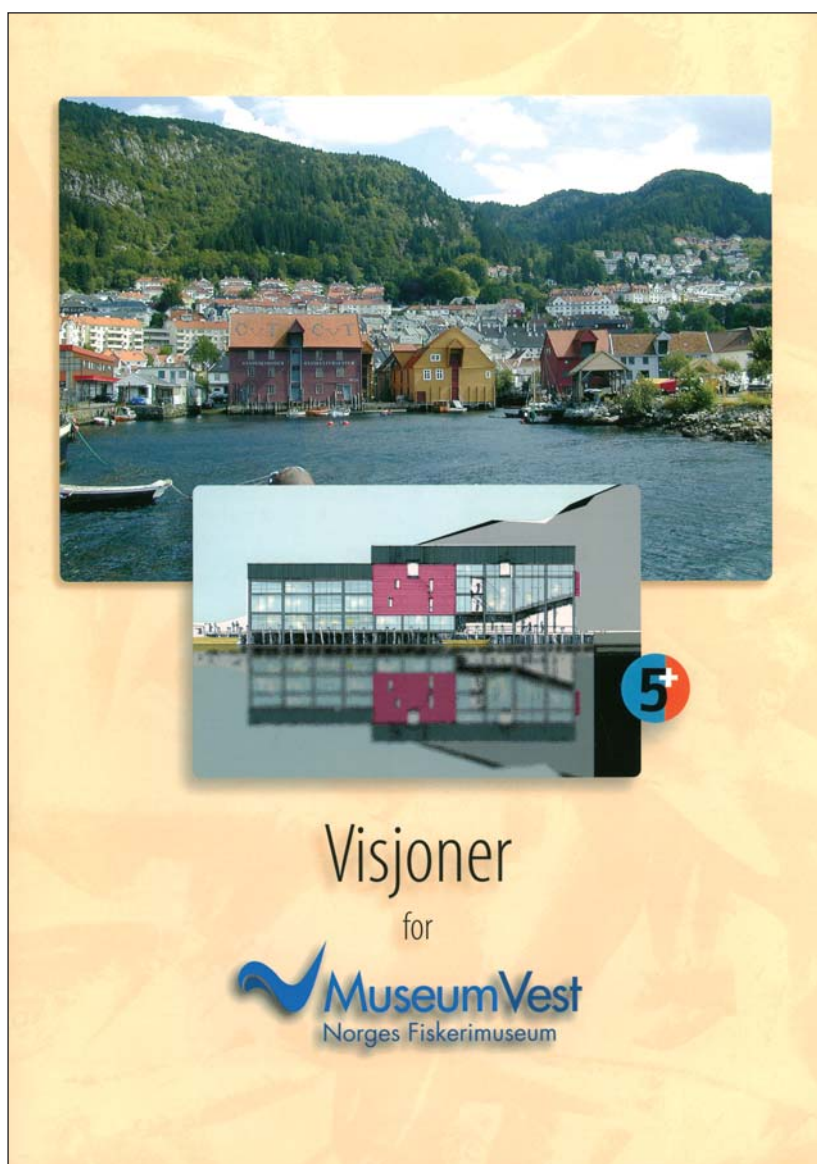
Da førstearkivar ved Statsarkivet i Bergen, Christopher John Harris og for-
eningen «Det glade Bergen» anmodet GC Rieber Fondene om å dekke utgiftene
for å bringe «Fiskebæreren», kalt «Himmelfarten», hjem til Bergen, var svaret
umiddelbart at den verdensberømte byoriginalen hører hjemme i Bergen, og at
det var viktig snarest mulig å få «Himmelfarten» «hem te Bergen». Det som
gjorde det særlig aktuelt for Fondene å sikre den enorme mosaikken, som består
av 22000 deler, og er 9 meter høy, er at fiskebærer Hardi Felgenhauer
Sinchelberg hadde sin arbeidsplass på Fisketorget fra 1790 til han døde i 1828.
Det var i denne perioden, nærmere bestemt i 1817, at over 500 tyske emigranter
kom til Bergen etter at «De Zee Ploeg» hadde havarert i orkan i Nordsjøen.

Tranproduktet «Fiskebæreren» har markedsført, er kjent av hundrevis av
millioner over hele verden. Mange utenlandske turister som kommer til Bergen
vil ha et forhold til denne unike tranreklamen. Mosaikken vil kunne bli en
attraksjon for både bergensere og turister. Det synes å være bred enighet om at
den endelige plassering bør være på Torget. Inntil det er klart hvorledes Torget
skal opprustes, vil «Himmelfarten» bli satt opp i Solheimsviken. Christopher
Harris har påbegynt arbeidet med å samle stoff til en praktbok om byoriginalen,
som ble et av verdens mest utbredte varemerker.

NORSK FISKERIMUSEUM

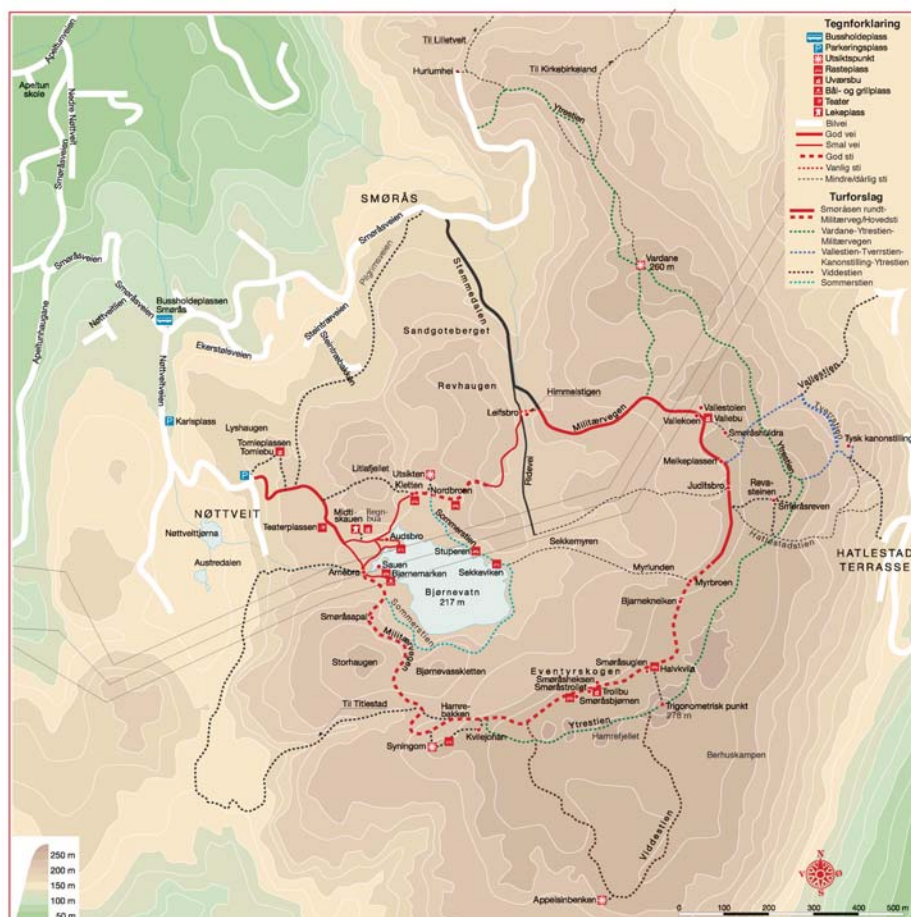
Fiskeriene har i uminnelige tider vært avgjørende for Bergen by's ve og vel. Bergen er også i dag en viktig fiskeriby. Flere av de stiftelsene, som samordnes under GC Rieber Fondene, har som formål å tjene til Bergen by's vel. Det er derfor naturlig at Fondene ønsker å medvirke til at historie og tradisjon også i fremtiden danner grunnlag for utvikling av fiskeribransjen. I forbindelse med at der nå foreligger omfattende planer for utbygging av Norges Fiskerimuseum i Sandviksbodene nr. 20 – 25, er det vesentlig at det overfor politikere og allmennheten blir satt fokus på den betydning bransjen fortsatt har. I den anledning har Fondene finansiert et presentasjonshefte, som på en klar og oversiktlig måte viser hvilke lokaliteter Museet bør ha for å fylle de krav som stilles til et moderne og fremtidsrettet Fiskerimuseum.

Heftet Visjoner presenterer Fiskerimuseets langsiktige planer i Sandviken

SMØRÅSFJELLET

I over 8 år har Smøråsfjellets Venner gjennom sitt dugnadsarbeid gjort Smøråsfjellet tilgjengelig og tiltrekkende for turgåere. I alle disse årene har Fondene blant annet finansiert utbygging og vedlikehold av over 10 km veier og stier. Den økende tilstrømming av turgåere fører til stor slitasje og et krevende vedlikeholdsarbeid. Dugnadsgjengen, under ledelse av Johan Krohn-Hansen, satser meget på å oppmuntre barn til å benytte det unike friluftsområdet. De 4 rastehyttene, Vallebu, Trollbu, Tomlebu og Regnbua er yndete turmål. Eventyrskogen, Midtiskauen, Teaterplassen, Kanonstillingen og Grillplassen på Bjørnemarken gjør sitt til at barn og ungdom søker til området hele året. Vallegjengen bygger et nytt, godt stisystem, som gjør tilgjengeligheten fra Valle og Hatlestad Terrasse vesentlig lettere. Det er uklart hvorledes Smøråsfjellet vil bli tatt vare på i fremtiden. Når en offentlig forvaltningsplan blir vedtatt i løpet av de nærmeste årene, er det ikke sikkert at det omfattende dugnadsarbeidet vil kunne bli videreført. Dugnadsgjengen har nå et nært samarbeid med Bergens Skog- og Træplantningsselskap. Et formalisert samarbeid kan være en hensiktsmessig løsning, ikke bare i forbindelse med dugnadsarbeid på Smøråsfjellet, men også med andre dugnadsgjenger i Bergensområdet.

Kart med nye stier og rasteplasser.

BYFJELLENE

I forbindelse med at Fondene finansierte oppsettingen av Bjørnebu, og arbeidet rundt Revurtjernet for flere år siden, ble det etablert et glimrende samarbeid med den driftige dugnadsgjengen på Fløyen og Bergens Skog- og Træplantningsselskap. Arbeidet med å bevare kulturlandskapet i Våkendalen er kommet godt i gang. Dette vil medvirke til at flest mulige får bedre kunnskap om livet i dette bygdesamfunnet i byens nærområde.

Det største samarbeidsprosjektet er fornyelse av et stort antall benker på Byfjellene. På hver benk står det et visdomsord, som for eksempel: «Jorden trenger ikke menneskene, men menneskene trenger jorden», «Ein kjem ikkje til fjells på ein flat veg», «Er du sliten sett deg ned. Her kan du hvile i ro og fred», «Vandring er helsebot for sjel og legeme», «Ære være den som får to strå til å vokse der det før var ett», «I naturen ruver fjellene, i hjemmet bagatellene».

Fondene ser det som en viktig allmennyttig oppgave å medvirke til at flest mulig kommer ut i vår skjønn natur. Det er derfor besluttet å utvide «Prosjekt Benkfornyelse» ytterligere. Som en følge av den store interessen for å bestige Stolzekleiven er det blitt økende aktivitet i den nordre delen av Byfjellene. Sammen med Bergens Skog- og Træplantningsselskap vil GC Rieber Fondene sette opp et grindebygg, tilsvarende Vallebu, som ble satt opp på Smøråsfjellet i 2001. Slike bygg ble satt opp for flere tusen år siden. På den nye rasteplassen vil det ikke bli benyttet spiker – kun trenagler.

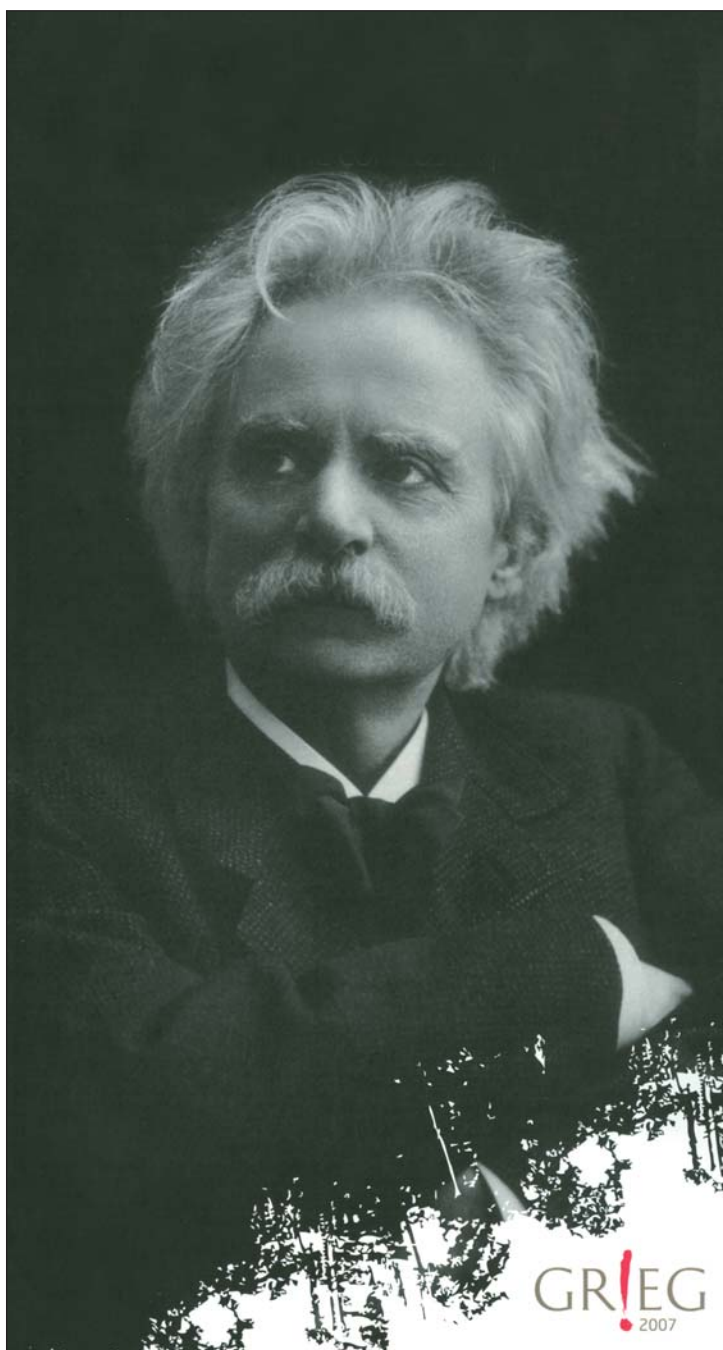
En av de nye benkene.

Bjørnebu.

GRIEG 2007

Markeringen av Edvard Griegs dødsdag 4. septembere 1907 ble et verdig minne om den verdensberømte komponisten. Det er neppe noen som på en bedre måte enn Edvard Grieg har satt Bergen på kartet. Med referanse til Fondenes målsetting har det vært naturlig å støtte opp om markeringen.

CHRISTINE GULDBRANDSEN

Christine Guldbrandsen er allerede blitt en markant kulturperson. Ved sin egenproduksjon «Alvedansen» fikk hun stor anerkjennelse da hun i 2006 vant den norske finalen i Melodi Grand Prix. Ved sitt vinnende vesen og sin sosiale holdning representerer hun Bergen på en fremragende måte. Fondene setter pris på å kunne støtte hennes videre utdannelse som sangerinne.

ANDRE KULTURTILTAK

Videre har Fondene fordelt midler til Ole Bulls Villa på Valestrandsfossen, Polarmuseet, Ishavskuten Polstjerna, Vestlandske Teatersenter, Tørrfiskfestivalen, Den indre Farleia og Olsvikåsen videregående skole.

«Hvem har tatt min venstre sko» - Vestlandske Teatersenter.

Fra biblioteket ved Olsvikåsen videregående skole.

FORSKNING

GC RIEBER KLIMAINSTITUTT

Da Klimainstituttet ble etablert i 1996, var det ikke mange som var klar over at menneskeskapte klimaendringer kunne få vidtrekkende følger. Nå er et overveldende flertall av verdens ledende klimaforskere overbeviste om at klimaendringer er forårsaket av jordens befolkning. Observasjoner viser at jordens temperatur øker, breene smelter, havet stiger, havisen i Arktis minker og at det blir mer nedbør på høye nordlige breddegrader, tørke lenger mot sør og mer ekstremvær i form av hetebølger og flom. Noe forenklet kan en si at tørre områder er blitt tørrere og nedbørsrike områder har fått enda mer regn. Denne utvikling har ført til en gledelig bevisstgjøring når det gjelder menneskets påvirkning av klimaet. I det siste året har media satt kraftig fokus på klimaendringene. At Al Gore og FNs Klimapanel fikk Nobels fredspris, viser at det nå er bred forståelse for at jordens befolkning står overfor svært krevende utfordringer. For å belyse hvorfor vi bør ta disse på alvor, kan følgende være tankevekkende:

Arter forsvinner. Det er fare for at titusener av kjente og ukjente dyr og planter kan bli utryddet når jordens temperatur stiger med 1 eller 2 grader. Endringer av klodens økosystemer vil også få direkte konsekvenser for mange hundrede millioner mennesker.

Været blir mer ekstremt og ødeleggende. Klimamodellene viser at jo mer den globale oppvarmingen øker, desto oftere vil vi få ekstreme hetebølger, ekstrem nedbør og ekstrem tørke.

De svakeste rammes hardest. De fattigste landene og de fattigste menneskene – de som har minst skyld i klimaendringene – vil bli hardest rammet. Sviktende matproduksjon, vannmangel, sykdom, flom og tørke, vil gjøre flere hundrede millioner mennesker og dyr til klimaflyktninger.

Kostnadene blir store. Det blir langt billigere å ta kostnadene med å redusere klimagassutslippene nå, enn å vente til klimaendringene blir dramatiske. Blant annet vil de globale kostnadene ved flere hundre millioner klimaflyktninger og en økt sykdomsutbredelse, bli svært høye.

Alle blir berørt. Endringene vi står overfor er så dyptgripende at ingen av oss kan slippe unna i en verden hvor alt henger sammen med alt.

Under ledelse av professor Helge Drange har GC Rieber Klimainstitutt gjennom 11 år hatt stor vekstevne og kraft. Som en del av Nansensenteret er Instituttet blitt den største avdelingen med 20 ansatte. Kunnskap om klimaendringene, og formidling av denne kunnskapen til offentlig forvaltning, næringsliv og allmennheten, vil være avgjørende for at samfunnet skal bli i stand til å møte nåværende og kommende meget krevende utfordringer. GC Rieber Fondene har med interesse fulgt utviklingen av klimaforskningsmiljøene ved Universitetet i Bergen og Nansensenteret, som gjennom flere års tett samarbeid har satt klimaforskningen i Bergen på verdenskartet. En videre styrking og utvikling av fagmiljøet, og samarbeid, vil kunne være av stor og meget positiv betydning for regionen. Fondene er derfor svært positive til at det blir etablert et sterkt og samlet Klimasenter i Bergen. Det bør etableres et Nansen-Bjerknes Senter for Klima- og Oseanografisk forskning, basert på

virksomheten i Nansensenteret og Unifob, som samarbeider tett med Universitetet. Et slikt samlet Klimasenter kan løfte forskningen i Bergen opp på et enda høyere faglig nivå og sikre nødvendig finansiering på lengre sikt. Derved vil Bergen kunne få et Klimainstitutt i verdensklasse. Fondene vil ved flere tiltak medvirke til at det blir satt fokus på de krevende klimatiske utfordringene vi står overfor. Dette gjøres blant annet ved deltagelse i Nansen Scientific Society, og ved samarbeid med Bergen Vitensenter.

Bryggen under vann.

BERGEN VITENSENTER

VilVite åpnet sine dører 31. mai 2007. Tilstrømningen har vært langt større enn forventet og der foreligger allerede planer om utvidelse av senteret. Vær og klima har fått en fremtredende plass. På bakgrunn av det langvarige og gode samarbeidet det har vært mellom Nansensenteret og GC Rieber Klimainstitutt var det naturlig at Fondenes medvirkning til å fremme interessen for Bergen Vitensenter ble relatert til klima. Det ble derfor anskaffet en kuleformet fremvisningsskjerm, Magic Planet, som senere har fått navnet Tellus. Gjennom avansert optikk viser installasjonen eksakte bilder av kloden. Den brukes til formidling av jordens vær og klima. Den primære bruken av Tellus vil være interaktive presentasjoner med forhåndsprogrammerte valg gjennom en berøringsskjerm. Den brukes allerede i stor utstrekning i tradisjonell undervisning. For at elevene skal få best mulig utbytte av de forskjellige programmene vil VilVite-vertene blant annet forklare hva som fører til stormer, nedbør, tørke og høyere vannstand. Hensikten er å fremme interessen for klimarelaterte tema blant unge og samfunnet for øvrig. Dessuten er det et ønske å inspirere til fremtidig rekruttering innenfor fagområdet vær og klima. For at Tellus stadig skal være spennende og aktuell, vil programmene hvert år bli oppdatert og bygget ut.

Tellus.

Fondene har gjennom prosjekt Fiskefeber vært opptatt av hvordan en kan knytte VilVite til et samarbeid med Norsk Sjømatsenter. Høsten 2007 ble det gjennomført et matprosjekt for utprøving av sjørelatert skolemat til barn og unge i regi av VilVite. Prosjektet, som er et ledd i skoleprogrammet «Kosthold og helse» fikk meget god respons blant skolene. Opplegget er forankret i læreplanene i Mat og helse og Naturfag. Det var således et sterkt ønske blant lærere om et fast semesteropplegg ved VilVite. Prosjektet vil derfor bli videreført i januar/februar 08 med derpå evaluering av hele prosjektet. Det er Fondenes intensjon at matprogrammet skal videreføres ved VilVite også høsten 2008. Foranledningen til dette prosjektet var at

Norsk Sjømatsenter høsten 2006 startet, i samarbeid med NIFES og finansiert av GC Rieber Fondene et pilotprosjekt for å gi informasjon, og ved praktisk bruk å øke kunnskap og anvendelse av fisk og sjømat blant barn og unge. Prosjektet Fiskefeber ble i 2007 inkorporert i nasjonalt ernærings- og kostholdsprogram for barn og unge ved Helse- og Fiskeridepartementene, og med «Fiskefeber» som det bærende element i prosjektet.. Det er utpekt tre prøvefylker for det nasjonale formidlingsprosjektet. Hordaland er ikke blant disse. Formidlingsprosjektet er et nybrottsarbeid, hvor GC Rieber Fondene har medvirket finansielt for å løfte prosjektet fra lokalt plan til et nasjonalt ernærings og kostholdsprosjekt, som nå finansieres ved offentlige midler.

I forbindelse med en videre utbygging av VilVite vil det være aktuelt å presentere nye spennende prosjekter. Det vil blant annet bli utarbeidet et forprosjekt for å legge til rette for presentasjon av hvorledes ernæring og musikk kan ha innflytelse på hjernefunksjonen.

For å gjøre det mulig å komme direkte fra Nygårdsparken til Vitensenteret vil Fondene finansiere en ny port. Dette vil gjøre det lettere for gående å komme til senteret, og biltrafikken vil forhåpentlig bli redusert.

BERGENSSCENARIER 2020

Helt siden Bergen Næringsråd i 2003 tok initiativet til å etablere Bergensscenarier 2020 har Fondene vært med som aktiv deltager og bidragsyter. Prosjektet er enestående, og har ført til vesentlig bedre kontakt mellom offentlig forvaltning, forskningsmiljøet og næringslivet. En positiv holdningsendring rundt mottoet 5+, har i stor grad bidradd til enighet om prioriterte områder for næringsutvikling. Partnerskapet har gitt inspirasjon til løsning av viktige oppgaver. Det viktigste eksempel er etableringen av Bergen Vitensenter – VilVite – på Marineholmen. For videre oppfølging av Bergensscenarier er det opprettet en egen prosjektorganisasjon, som ledes av Harald Schjelderup.

FORSKNINGSPROSJEKTER - HVAL- OG SELOLJE

Etter at Linn Anne Brunborg avsluttet sitt doktorgradsarbeid om virkning av selolje i 2006, er nye forskningsprosjekter igangsatt. Unifob Helse foretar nå vitenskapelige undersøkelser for å konstatere om rygg- og muskelsmerter kan lindres ved hjelp av selolje. Prosjektet vil strekke seg over flere år og har en kostnadsramme på kr. 22 mill. En betydelig del av kostnadene vil bli dekket av Norges Forskningsråd og ved Unifobs egen innsats. På bakgrunn av langvarig engasjement i forbindelse med selolje vil Fondene også delta i finansieringen av dette viktige forskningsprosjektet. Der er klare indikasjoner som viser at selolje kan ha positive virkninger på hjerte-kar sykdommer, hudsykdommer og kroniske betennelsessykdommer, som revmatisme og leddsmerter. Det er et mål å erstatte erfaring, mange gode eksempler og antagelser med konkrete vitenskapelige bevis.

Det er også ønskelig å dokumentere at rensed hvalolje kan ha en gunstig effekt for å lindre kroniske betennelse og leddsmerter. Under ledelse av NIFES, Nasjonalt Institutt for ernærings- og sjømatforskning, deltar Fondene i et større forskningsprosjekt. Et parti hvalolje er analysert for fremmedstoffer, næringsstoffer og kvalitetsparametere før og etter rensing. Renset hvalolje tilfredsstiller de krav som stilles til humant konsum. Et prosjekt om bruk av hvalolje i klinisk studium er i 2007 godkjent av Regional komité for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk, personvernombudet og samfunnsvitenskapelig datatjeneste. Pasienter ved Haukeland Universitetssykehus vil delta i undersøkelsene fra og med våren 2008.

NØKKELTALL (HELE TUSEN) FRA ÅRETS REGNSKAP:

RESULTAT	2007		2006	
Inntekter	kr	10.903	kr	5.056
Tildelinger	kr	10.120	kr	14.524
Andre kostnader	kr	1.057	kr	1.031
Årets underskudd	kr	- 274	kr	- 10.499

BALANSE	2007		2006	
Urørlig egenkapital	kr	79.200	kr	79.200
Fri egenkapital	kr	107.952	kr	108.226
Sum egenkapital	kr	187.152	kr	187.426
Ikke utbetalte bevilgninger	kr	12.989	kr	9.781
Sum gjeld og egenkapital	kr	200.141	kr	197.207

Bergen 10. mars 2008

Helge S. Dyrnes

Chr. Rieber
Formann

Jannike Rieber

Bernt Sommersten

Kaare R. Jebsen

GCRIEBER
FONDENE